

Видається з 1 жовтня 2014 року

Сайт Наукової бібліотеки libr.knmu.edu.ua

Архів «Бібліотерапевта» <http://repo.knmu.edu.ua/bibliotherapevt>

ЗМІСТ

«БІБЛІОТЕРАПЕВТ»: ТВОРЧА ПОДОРОЖ ДОВЖИНОЮ В 10 РОКІВ!

І. Киричок, О. Русанова.....С. 3

10 РОКІВ РАЗОМ: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ДО ЮВІЛЕЮ «БІБЛІОТЕРАПЕВТА»

Від редакції.....С. 4

ВАШІ ВІДГУКИ — НАША ЕНЕРГІЯ ТА ВПЕВНЕНІСТЬ

Від редакції.....С. 5

СТУДЕНТСЬКА ТВОРЧІСТЬ У «БІБЛІОТЕРАПЕВТІ»: ПЛАТФОРМА ПІДТРИМКИ ТА НАТХНЕННЯ

К. Тімченко, І. Медведєв, Є. ПатинкоС. 6-7

НЕДУГИ ВЕЛИКИХ

Літературний феномен Франца Кафки

В. Віскова, Л. Скрипченко.....С. 9-12

НАТХНЕННЯ

Думки під вербою
Маленький друг із великим серцем:
пригоди Тимофія та Барса

Г. Сирова.....С. 14

О. Маніс.....С. 15

ФОТОПОГЛЯД

Дивовижне царство грибів

О. Пугачова.....С. 17

ХРОНІКА ПОДІЙ

Вересень-жовтень 2024 у світлі подій
Щорічна науково практична конференція
медичних бібліотек – 2024

О. Русанова.....С. 19-21

І. Киричок.....С. 22-23

Ірина Киричок
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Оксана Русанова
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР

«БІБЛІОТЕРАПЕВТ»: ТВОРЧА ПОДОРОЖ ДОВЖИНОЮ В 10 РОКІВ!

2024 рік — ювілейний для корпоративного видання Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету! Ось вже 10 років «Бібліотерапевт» залишається вірним другом для наших читачів — студентів, викладачів, співробітників університету та всіх зацікавлених поза його межами. Це не просто корпоративне видання, а частинка кожного з нас, що допомагає відкривати літературні таланти, втілювати нові ідеї, черпати натхнення, знаходити відповіді на питання, які ставить перед нами життя.

Починалося все з чотирьох сторінок. Можливо, хтось пам'ятає, як ми з хвилюванням випускали перший номер, бо тоді здавалося, що це маленький експеримент. Але саме з цього маленького експерименту виріс наш теперішній «Бібліотерапевт» — видання, що допомагає відчувати себе частиною великої бібліотечної родини. Кожен номер, наче подорож, яку ми переживаємо разом із вами — нашими читачами. І знаєте, що найкраще? Наша подорож завжди має нові обрії, адже попереду ще багато відкриттів.

За 10 років існування нашого корпоративного видання «Бібліотерапевт» ми змогли не лише створити цікаву платформу для обміну думками та інформацією, а й об'єднати навколо себе

талановитих авторів. Саме їхній внесок робить кожен випуск унікальним і цінним. І в цьому полягає справжня сила нашого видання — у людях, які щиро діляться своїми знаннями, досвідом і натхненням!

Кожен новий випуск — це маленька подорож, в яку ми рушаємо разом із вами. У кожному випуску ми намагаємось підготувати для вас щось нове й цікаве — впродовж 10 років над цим наполегливо працює редколегія «Бібліотерапевта». Сьогодні ми висловлюємо велику вдячність нашим колежанкам, які працювали пліч о пліч з нами в редколегії. Це Наталя Гаєва, Катерина Кустова, Регіна Вороніна, Оксана Борисова, вже під час воєнного стану приєдналась Оксана Пугачова. Це не просто наша робота — це любов до того, що ми робимо.

За високий професіоналізм, вагомий внесок в розвиток бібліотечної журналістики Харківщини та з нагоди 10-річчя видання у жовтні цього року редколегію бюлетеню «Бібліотерапевт» відзначено Подякою Харківського обласного відділення (філії) ВГО Українська бібліотечна асоціація. І ми вважаємо, що ця відзнака стосується кожного, хто бере участь у створенні випусків — і редакторів, і авторів!

І безумовно, читачів! Адже ва-

ші відгуки — як подих свіжого повітря, завдяки якому ми рухаємось вперед. Вони підказують нам, куди варто спрямувати свої зусилля, які теми для вас важливі і що треба робити, щоб вдосконалюватися й розвиватися далі. Тому «Бібліотерапевт» — це не просто проєкт, це спільна справа, де кожен з вас — важлива частина нашої історії.

Ми святкуємо цей ювілей разом з вами і сподіваємось, що попереду нас чекає ще багато нових випусків, цікавих проєктів та ідей, теплих зустрічей на сторінках «Бібліотерапевта». Дякуємо, що ви з нами, і нехай ця подорож триває!

БІБЛІОТЕРАПЕВТ

10 РОКІВ!

10 РОКІВ РАЗОМ: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ДО ЮВІЛЕЮ «БІБЛІОТЕРАПЕВТА»

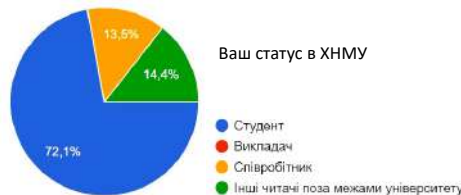
Ось вже 10 років «Бібліотерапевт» є для студентів, співробітників ХНМУ та інших його шанувальників справжнім союзником у світі знань і творчих ідей. За цей час наше видання стало не просто джерелом інформації, але й місцем зустрічі, натхнення, можливістю відкрити щось нове. Для нас дуже важливо чути ваші думки і знати, що ви цінуєте в «Бібліотерапевті». Саме тому до ювілею ми запустили спеціальну анкету, щоб дізнатися більше про вас, наших читачів, та ваше бачення видання.

111 читачів взяли участь в анонімному опитуванні, що є для нас репрезентативним і цінним результатом. Ваша активність показала зацікавленість в тому, щоб видання продовжувало й надалі розвиватися.

Результати опитування

Аудиторія респондентів:

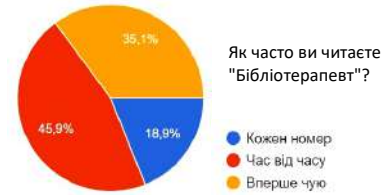
Студенти ХНМУ – 72,1%
Співробітники ХНМУ – 13,5%
Інші (друзі та шанувальники поза межами ХНМУ) – 14,4%

Надзвичайно важливо, що **51,4%** з вас дізналися про нас через колег та друзів, адже це підкреслює значення живого спілкування й рекомендацій. Проте **20,7%** знайшли нас у соцмережах, а **18%** — через сайт Наукової бібліотеки ХНМУ. Це підтверджує важливість бути присутніми в різних медіапросторах для розвитку й підтримки комунікацій з користувачами.

Нас надихнули результати відповідей щодо регулярності читання бюлетеню «Бібліотерапевт»: **19%** читають кожен випуск, **45,9%** – час від часу. На жаль, **35,1%** учасників опитування зазначили, що чують про наше видання вперше.

І це змушує нас задуматись над розширенням методів просування «Бібліотерапевта», мотивує працювати ще активніше й залучати нових авторів, щоб зацікавити кожного з вас.

Особливо важливими стали ваші відгуки — теплі, надихаючі, щирі слова, які підтримують нас, вселяють віру про правильний обраний нами шлях комунікацій з користувачами й надихають на нові звершення (*Про них детальніше на наступній сторінці*).

Ми щиро вдячні кожному і кожній, хто взяв участь в опитуванні. Разом ми продовжуємо творити простір для натхнення, розвитку та знань, роблячи кожний наступний випуск краще й цікавіше!

ВАШІ ВІДГУКИ — НАША ЕНЕРГІЯ ТА ВПЕВНЕНІСТЬ

СКРІНШОТИ ВІДПОВІДЕЙ З ОПИТУВАННЯ

Вітаю колег із цим чудовим ювілеєм! За десять років газета стала цікавою і студентам, і викладачам, і колегам-бібліотекарям. Ми бачили, як газета росла, трансформувалася, об'єднувала навколо себе нових авторів та читачів. Ми вдячні за ваш досвід, яким ви щедро ділилися із нами на Школах бібліотечної журналістики. Бажаю, щоб ще багато років ви були прикладом любові до своєї бібліотеки та своєї справи!

Вітаю вас з ювілеєм! Ваш внесок у розвиток читання та підтримку студентів і співробітників ХНМУ безцінний. Бажаю вам подальшого натхнення, творчих ідей та нових успіхів у вашій справі. Нехай ваш проєкт продовжує приносити радість і знання всім, хто до вас звертається. Дякую за вашу працю!

Перше знайомство із журналом "Бібліотерапевт" спонукало мене звернути увагу на склад редакційної колегії. Моєму здивуванню не було меж: невже так можуть творити бібліотечні фахівці? Журналістика - ваше покликання, шановні колеги. Наразі, навіть під свист ворожих ракет і звуки тривоги, лише ви двоє із п'ятох продовжуєте плекати це видання. Попри все воно стає все кращим і професійним. Кожний випуск журналу вражає змістовним та ілюстративним наповненням. А головне - цікаво! Це титанічна праця. Дякую за ваші старання. Нехай в подальших випусках не буде трагічних сторінок. Бажаю вам, шановні колеги, наснаги та успіхів у мирному, квітучому, відбудованому Харкові. З великою шаную ваша колега із Вінниці Неліна Кравчук.

Бажаю вам подальшого процвітання, натхнення та ще більше цікавих ідей

Натхнення, подальшого розвитку та нових читачів!

Неймовірний проєкт неймовірного вишу неймовірного Харкова. Ваш ентузіазм та небайдужість до освітньо-культурної та здоров'язберігаючої діяльності надихає.

Ваш приклад надихає. З задоволенням читаю кожний номер 'Бібліотерапевта'. Успіхів вашому творчому колективу. Дякую.

Дуже цікаве, насичене інформацією видання, дякую за вашу роботу!

Додати більше статей з медичною діяльністю, практик, стажувань. Порад від старших курсів або випускників

Честно кажучи, вперше почула про видання. Але тепер зацікавилася і буду читати!

Я вважаю, що видання "Бібліотерапевт" допомагає людині знайти себе, заспокоїтися та розширює знання. Читання "Бібліотерапевта" загалом гарний спосіб проходження часу

Дуже гарна річ, що розповідає про цікаві факти та багато чого нового. Тому, хто це придумав – найкращі побажання та натхнення!

СТУДЕНТСЬКА ТВОРЧІСТЬ У «БІБЛІОТЕРАПЕВТІ»: ПЛАТФОРМА ПІДТРИМКИ ТА НАТХНЕННЯ

Тімченко Катерина

4 курс, 17 група, 2 мед. факультет

Вперше з «Бібліотерапевтом» я познайомилась весною 2022 року. Побачивши оголошення про збір робіт, вирішила написати статтю про своє бачення весни під час повномасштабного вторгнення. У ній я висвітлила прагнення шукати надію навіть тоді, коли її немає, бо навіть після холодної та важкої зими має настати квітуча весна.

Студентські випуски бюлетеня стали для мене розрадою та підтримкою у важкі дні війни. Я читала твори студентів, які надихали, давали нове бачення буденним речам, можливість дізнатись про життя та досвід інших. Також я могла проявити свою творчість, поділитись власною думкою та ідеями.

Через два роки я доєдналася до студентської редакційної колегії «Бібліотерапевту» та продовжую працювати з чудовою командою в складі Патинко Єлизавети та Медведєва Ігоря. Разом

ми обговорюємо деталі щодо редагування та оформлення, приймаємо нові роботи студентів, консультиємось з редакційною колегією бібліотеки для вирішення актуальних питань.

У цьому виданні завжди розглядаються цікаві теми: студентське життя, медичні будні, сесії, досвід роботи у лікарнях та поїздок на стажування. Крім цього, можна знайти огляд книжок та фільмів, розповіді з подорожей, роздуми на дискусійні теми, неймовірні фото та малюнки, захоплюючі вірші та прозові твори.

«Бібліотерапевт» буде актуальним й надалі, адже це простір для розкриття багатогранної особистості. Кількість активних студентів, які щоразу надсилають свої роботи до видання, підтверджує його важливість як платформи для прояву творчості. Зручним є і формат розміщення матеріалів: усі випуски зберігаються в Репозитарії ХНМУ, оголошення з посиланнями публікуються в соціальних мережах, тому кожен охочий може ознайомитись із вмістом.

Хочеться подякувати редакційній колегії бібліотеки Киричок Ірині, Русановій Оксані, Кустовій Катерині, Пугачовій Оксані за ідею та підтримку у створенні «Бібліотерапевту», а також студентам, які діляться власними історіями, досвідом, поезією та фото.

Медведєв Ігор

4 курс, 18 група, 2 мед. факультет

На сторінках «Бібліотерапевта» я з першого курсу, друкую свої вірші та інші твори. У редакційній колегії два роки. Мої улюблені вірші та твори більш за все стосуються людей та природи в будь-яку пору року.

Подобається писати про людяність, добро, допомогу та більш за все про такий важкий час, який нині нас усіх має об'єднувати, а не віддаляти одне від одного. Адже кожен з нас прийшов у це життя для того, щоб щось здобути для себе і допомогти іншим. Бо без підтримки, як виявилось, дуже важко, і не важливо, якою вона буде: це поради стосовно життя, чи гроші на одяг на їжу, а можливо людині потрібно поділитись про свої негаразди та успіхи в їх подоланні, а може це буде якийсь подарунок, і не обов'язково на день народження, Різдво або Новий рік. Подарунок можна презентувати і без будь-якого приводу, щоб зробити приємне, і

на мій погляд, особливо дитині, яка мріяла про певну іграшку, але отримавши несподівано іншу, зрадіє і їй. Це найменше що можна зробити, аби людина зрозуміла — в світі є добро.

Тому зараз, в такий нелегкий час, коли йде війна, ніхто не повинен залишатись байдужим до чужого горя. Не треба проходити і залишатись осторонь, бо ця біда може статися будь з ким. Ось така цінність має бути у людей, люди не мають бути з черствим серцем. Людина повинна вміти співчувати і розуміти. З цих складових і починається допомога тим, хто цього потребує. Для щастя та спокою людині потрібно, щоб її розуміли, і не обов'язково бути психологом, щоб у важку хвилину опинитись поруч з людиною, якій потрібно, щоб її вислухали. І іноді так буває, що після такої розмови люди стають друзями. Багато різних прикладів можна навести.

І на сторінках «Бібліотерапевта» я завжди наголошую, що ми все ж таки люди. Це видання читають не тільки студенти, а й інші, які заходять на його сторінки. І чим більше студентів будуть публікувати свої роботи в «Бібліотерапевті», тим більше він набуватиме популярності. Життя кожному з нас дає свій урок, кожен з нас обирає свій шлях. І деякі студенти пов'язали своє життя з «Бібліотерапевтом». Тут вони діляться своїми думками, творчим натхненням, відкривають свої серця. Їхні душі сповнені теплотою, яка відчувається в кожному написаному рядку, розкриваючи їх особистість. Дякуючи таким студентам та іншим авторам ми сьогодні святкуємо ювілей «Бібліотерапевта». Він і надалі буде існувати, бо в ньому

приймають участь талановиті люди, які надихають інших. Ось так і поповнюються сторінки нашого бюлетеня новими, цікавими поезіями та оповіданнями, які зігрівають серця багатьох читачів, бо студенти вкладають частку себе на сторінки цього видання, яке проіснує ще дуже багато років.

Патинко Єлизавета
5 курс, 8 група, 2 мед. факультет

Моя участь у студентських виданнях розпочалася ще на першому курсі. Влітку, коли я побачила оголошення у соціальних мережах про пошук представника студентського самоврядування для випуску «Бібліотерапевту», довго не вагаючись, я вирішила спробувати себе у створенні бюлетенів. Це стало одним з моїх найкращих рішень. На той момент цим займалася студентка 5 курсу Корнілова Ілона і саме вона з неймовірним захопленням розповіла мені про особливості видань — як працювати у команді і як створювати щось нове. Вже восени, будучи студенткою 2 курсу, я завітала до Наукової бібліотеки ХНМУ для знайомства з редколегією. Чесно кажучи, дуже хвилювалася, але то було дарма. Все пройшло більш ніж чудово. І вже після ознайомлен-

ня з попередніми випусками я разом з редколегією почала працювати над новими номерами.

На той час найактуальнішою проблемою була пандемія Covid-19, тож складовими випусків були теми дозвілля, огляди книг та фільмів, фотороботи, присвячені гармонії з природою та багато іншого. Але часи змінюються, і, на жаль, пандемія не є найстрашнішою проблемою сьогодення. Наше життя назавжди змінив ранок 24 лютого 2022 року. Тож і теми у «Бібліотерапевті» змінилися також.

Студентські випуски стали місцем розради для студентів, де можна висловити свої думки, переживання, поділитися досвідом та надати пораду. З моменту повномасштабного вторгнення безліч студентів були вимушені покинути свої домівки та переїхати в інше місто або навіть країну. І завдяки нашим випускам ці історії набули розголосу та підтримки, адже найнеобхіднішою у цей час є саме вона. Наразі ми продовжуємо нашу роботу, не дивлячись на такий важкий час. Адже нашою метою є об'єднання студентства та надання можливості кожному бути почутим.

Я безмежно вдячна моїй команді та редколегії видання за плідну працю, яка дає досить гарний результат. Саме завдяки командній роботі ми здатні висвітлювати розповіді та думки наших студентів і надавати їм шанс поділитися своїми переживаннями. «Бібліотерапевт» — це не просто простір для самовираження, це місце сили, місце незламності та свободи.

Разом до перемоги!

НЕДУГИ ВЕЛИКИХ

ЛІТЕРАТУРНИЙ ФЕНОМЕН ФРАНЦА КАФКИ

Франц Кафка (1883–1924) – один із найвизначніших німецькомовних письменників ХХ століття. Більшу частину його творів опубліковано посмертно, лише кілька праць вийшло друком при житті. Твори просякнуті абсурдом і страхом перед зовнішнім світом, вони здатні пробуджувати в читачеві почуття тривоги, що є унікальним явищем у світовій літературі. У цьому році виповнилося 100 років зі смерті прозаїка – імовірно найпесимістичнішого митця минулого століття.

Майбутній письменник народився 3 липня 1883 р. у Празі.

Франц Кафка в дитинстві

Франц – перша дитина заможного єврейського подружжя Генріха Кафки та Юлії Леві. У 1885 р. в сім'ї з'явився другий син – Георг, а ще за 2 роки – третій, Генріх. Однак молодші діти довго не прожили – померли у ранньому віці. Втрата братів стала тяжкою трав-

мою для маленького Франца, він несвідомо поклав на себе провину за їхню смерть. Хлопчик зростав самотнім, спілкувався лише з гувернантками та служницями. Коли ж одна за одною народилися три сестри – Еллі, Валлі й Оттла – він ходив до школи, тому фактично не спілкувався з дівчатками.

10-річний Франц з сестрами

Визначальний вплив на становлення майбутнього письменника справила особистість батька. Генріх Кафка відзначався жорстокістю, запальним характером і схильністю до імпульсивних вчинків, від яких найчастіше потерпав його єдиний син. Одним із найпоказовіших був випадок, коли маленький Франц прокинувся вночі та попрохав у батька принести води, то розлючений Генріх витягнув хлопчика з ліжка, вивів на балкон і замкнув там аж до ранку. І як наслідок Франц почав вважати сімейне життя тяжким випробуванням. У своєму щоден-

Герман Кафка - батько письменника

нику він писав: «За останні роки я зі своєю матір'ю в середньому не говорю за день і двадцяти слів. А до батька навряд чи колись звернувся з іншими словами, крім вітання. Зі своїми заміжніми сестрами і зятями я взагалі не розмовляю. Я зовсім не маю родинних почуттів, а в сімейних візитах я вбачаю просто злий намір проти мене» [2]. Сучасні дослідники вважають, що у Франца Кафки з дитинства були ознаки депресії. Він ретельно слідкував за станом власного здоров'я, був прихильником правильного харчування, не вживав м'ясо, шоколад, каву та алкоголь. Будь-яку найменшу слабкість сприймав з величезною тривогою, тому біографи називають його іпохондриком.

У період 1889–1893 рр. Франц відвідував початкову школу (Deutsche Knabenschule), а потім гімназію, яку закінчив у

Дім, де знаходилася гімназія, яку закінчив
Кafka, а пізніше - магазин його батька

1901 р., склавши іспит на атестат зрілості. У цьому ж році юнак став студентом юридичного факультету Празького університету. Тут він захопився вивченням англійської мови, при цьому вже дуже добре знав чеську, французьку та збирався пізніше вчити італійську.

У 1906 р. Ф. Kafka закінчив Карлів університет у Празі та отримав ступінь доктора права.

Франц Kafka в молоді роки

Він пішов працювати чиновником у страхове відомство, де служив до виходу на пенсію у 1922 р. достроково – через хворобу. Робота для письменника була другорядною та обтяжливою: у щоденниках і листах він зізнавався в ненависті до свого начальника, колег і клієнтів. На першому місці завжди була література, яка «виправдовувала все його існування» [3]. Проте керівництво дуже високо цінувало роботу Франца, через що протягом п'яти років не задовольняло його прохання про вихід на пенсію,

незважаючи на виявлення у письменника туберкульозу в 1917 р. Начальник наполягав на додаткових відпустках для нього і продовжував їх на невизначений термін. Так, протягом 1918–1919 рр. Kafka фактично весь час проводив у санаторіях. Цікаво, що сам письменник вбачав першопричину хвороби саме у психічному розладі та багаторічному стресі, пов'язаному з напруженою літературною працею. Хронічні хвороби (чи були вони психосоматичної природи – питання спірне) постійно мучили Kafka; окрім туберкульозу, він страждав від мігрені, безсоння та найімовірніше за все, депресії.

На думку дослідників, непорозуміння з батьками спровокувало у нього розвиток неврозу та глибокого душевного конфлікту. Прихильники психоаналізу переконані, що митець – класичний приклад Едіпового комплексу. Хоча про ці розлади не здогадувалися ні рідні, ані друзі. Так, один із шкільних товаришів Франца говорив про нього: «Зі своєю спокійною і люб'язною посмішкою він дозволяв світові приходити до нього, але сам був закритий від світу» [2]. У «Листі до батька» письменник задокументував аскетизм, невпевненість у собі, самоосуд і хворобливе сприйняття навколишнього світу. Відносини Ф. Kafka з деспотичним батьком знаходили вираз у творчості, яка також відображала його неспроможність як сім'янина.

У 1912–1917 рр. він зустрічався з Феліцією Бауер, з якою двічі заручався та розривав заручини. Спілкуючись із нею здебільшого через листи, Kafka створив образ, що зовсім не відповідав дійсності. Друга наречена – Юлія

Феліція Бауер, перше кохання митця

Вохрицек, але заручини з нею теж швидко розірвалися. На початку 1920-х рр. Франц мав романтичні стосунки з одруженою чеською журналісткою, письменницею та перекладачкою його творів – Міленою Єсенською. У 1923 р. Ф. Kafka познайомився із 20-річною Дорою Діамант, яка

Дора Діамант - остання наречена
Франца Kafka

надихнула його на довгоочікувані зміни в житті. З дівчиною він переїхав до Берліну – віддалитися від впливу родини та зосередитися на письменництві. Попри хворобу, останні 10 місяців свого життя Франц прожив мирно і щасливо. Кохана Дора всіма силами оберігала спокій письменника, але так і не стала його дружиною.

У цей час здоров'я Ф. Kafka

погіршилося: через загострення туберкульозу гортані він страждав від сильного болю і не міг приймати їжу. З червня 1924 р. письменник помер у санаторії під Віднем. Ймовірною причиною смерті стало виснаження від туберкульозу. Тіло перевезли до Праги, де 11 червня 1924 р. поховали на Новому єврейському кладовищі в Ольшанах, у спільній сімейній могилі [2, 3].

Могила Франца Кафки на Новому єврейському кладовищі

За життя Франц Кафка опублікував чотири збірки – «Споглядання» («Betrachtung», 1913), «Сільський доктор» («Ein Landarzt», 1919), «Покарання» («Strafen», 1915) та «Голодар» («Ein Hungerkünstler», 1924). Також вийшли друком перший розділ роману «Америка» («Кочегар», 1913) та кілька коротких новел. Проте головні його твори залишились різною мірою незавершеними і побачили світ вже після смерті автора та всупереч його останній волі. Це закінчення роману «Америка»: перша назва дана Кафкою – «Зниклий безвісти» («Der Verschollene», 1911–1916), опубліковано повністю у 1927 р., романи «Процес» (1914–1918) та «Замок» (1921–1922), опубліковані у 1925 та 1926 рр. Перед смертю Кафка доручив

спалити все написане ним Макс Броду, своєму другові й літературному виконавцю. Кохана письменника Дора Діамант дійсно знищила рукописи, що були в неї, але Макс Брод опублікував більшу частину праць, які незабаром почали привертати увагу. Всі опубліковані твори Франца Кафки написано німецькою мовою [3].

Негативні емоції, болісні внутрішні переживання та страх перед життям Кафка переливав у щоденники, які почав вести з 1909 р., та художні твори. Літературна праця виконувала для нього дійсно психотерапевтичну функцію – можливо тому він так мало публікувався за життя. Митець писав: «Я не вірю, що є люди, чий внутрішній стан подібний до мого, однак я можу уявити собі таких людей, але щоб навколо їхньої голови весь час літав, як навкруги моєї, незримий ворон, цього я собі навіть і уявити не можу» [2]. Усі нотатки письменника сповнені описами «примарного внутрішнього життя, схожого на сон», на яке була спрямована вся його енергія.

Протягом 1913–1917 рр. Ф. Кафка страждав від специфічної форми дуже сильного головного болю. 16 вересня 1915 р. він нотував у своєму щоденнику: «Новий біль голови, якого я раніше не відчував. Він пульсує і захоплює ділянку над правим оком». Кафка писав: «Учора перед сном я мав нестійке відчуття жару в лівій половині голови. Відчуття напруження виявлялося над лівим оком». Він також описує «вертикальний біль над коренем носа, так ніби хтось тисне гострим лезом мені в лоб», «біль доводить мене майже до неприємності» [1]. Ці щоденники можна читати як безперервну істо-

рію хвороби. Письменник роками дуже уважно описував усі свої симптоми, зокрема, найпоширеніші з них – болі голови та безсоння. Про головний біль він згадує вже у листі 1907 року.

Науковець Деріл Шарп провів глибоке дослідження щоденників прозаїка та дійшов висновку: «З клінічного погляду стан Кафки можна охарактеризувати як невротичну депресію. Попри інші симптоми (хронічна тривожність, безпорадність, занижена самооцінка, невпевненість, самокритичність), у нього також спостерігались: пригніченість, нерішучість, суперечливість, амбівалентність, в'ялість, безсоння, хронічний головний біль» [3]. Про всі ці стани та симптоми ми довідуємось винятково з його нотаток. В одному з листів він писав: «Щоранку мене охоплював відчай, якого для більш сильного і більш рішучого характеру, ніж мій, було б цілком достатньо, щоб вчинити дійсно чудове самогубство» [1].

Ф. Кафка не знаходив розради ні в особистих стосунках, ані в професійній діяльності. Постійне відчуття соціальної та сімейної ізоляції, загострене хворобою на туберкульоз, посилювало його тяжкий психічний стан. Ці страждання знайшли відображення в літературних творах, які сповнені відчуження, абсурду та страху перед невідомими силами. Також Кафка досліджує тему непереборної бюрократичної системи, що позбавляє людей індивідуальності та контролю над власним життям – погляди письменника особливо відображені в романах «Процес» і «Замок» [3].

Франц Кафка, видатний письменник ХХ століття, прожив життя в стані постійної боротьби з фізичними та психічними хворобами. Психосоматичні розлади, три-

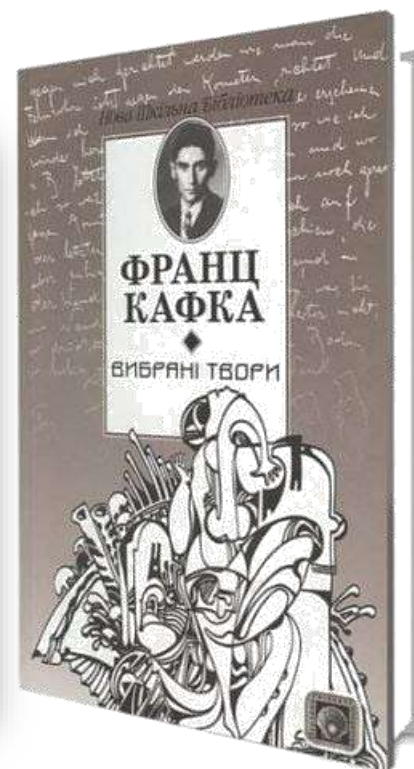
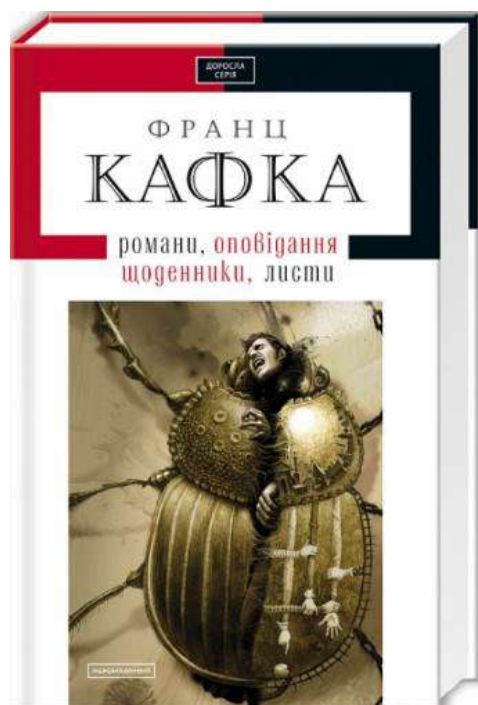
вожність, депресія та іпохондрія супроводжували Кафку з юності, роблячи його сприйняття світу болісним і страждальним. Зовні він здавався замкнутою, похмурою людиною, але його внутрішній світ кипів від страхів, тривоги й самоосуду.

Хвороба відіграла двояку роль в житті письменника. З одного боку, вона забирала сили та посилювала його психічні страждання, а з іншого – загострювала чутливість до жорстокості людського існування. Ці теми стали основою творчості прозаїка –

відчуження, страх і безпорадність перед зовнішніми силами. Ф. Кафка при житті залишався майже невідомим, не публікував більшість своїх творів, бажаючи навіть знищити їх після смерті. Проте його творчість мала глибокий вплив на літературу, психологію, філософію та кіно, а неповторний «кафкіанський» стиль та атмосфера стали синонімами абсурдності сучасного світу. Через свої твори Франц Кафка залишив світові глибокі філософські роздуми, особливо актуальні сьогодні.

Пам'ятник Францу Кафці (Прага)

Список використаної літератури:

Франц Кафка: клінічний випадок кластерного болю голови? / підгот. Ю. Матвієнко // Медицина світу. – 2007. – Т. 22, № 1. – С. 85-87.

Франц Кафка: людина з надто великою тінню [Електронний ресурс] / підгот. О. Тищенко // НейроNews: психоневрологія і нейропсихіатрія. – 2019. – № 1 (102). – С. 56-61. – Режим доступу: <https://neuronews.com.ua/ua/archive/2019/1%28102%29/pages-56-61/franc-kafka-lyudina-z-nadto-velikoyu-tinnnyu-#gsc.tab=0> (дата звернення: 14.10.2024). – Назва з екрану.

Roca J. B. Kafka and disease. Between reality and writing [Electronic resource] / J. B. Roca, N. I. Rius // Revista Chilena de Literatura. – 2020. – N 102. – P. 233-247. – Mode of access: https://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-22952020000200223&lng=en&nrm=iso&tlng=en (data appeal: 14.10.2024). – Title from the screen.

ДУМКИ ПІД ВЕРБОЮ

Зозуля-зозуля, скажи,
Чому мені хочеться знову
Почути тебе в забутті,
Коли я зберуся додому,

Коли буде тепло: весною
Я очі згадаю – кохання,
Тоді під ламкою вербою
Почую природи мовчання.

В думках моїх спогади: ти
І річка Донець, мирне небо,
А зараз на самоті...
І пазли не сходяться в «лего».

Пишу тобі знову листа,
А потім його вилучаю...
Весна моя люба, весна!
Нам мир принеси, я благаю.

Повітря так пахне весною,
Ми мріємо, щоб – життям мирним,
Грибами під кожній сосною
І печивом смачним, сирним.

Зозуля у лісі кує
І вже соловейко щебече...
Війна нам життя зіпсує,
Знов вибухи недалече...

МАЛЕНЬКИЙ ДРУГ ІЗ ВЕЛИКИМ СЕРЦЕМ: ПРИГОДИ ТИМОФІЯ ТА БАРСА

Привіт всім! Мене звати Тимофій, я розумний та допитливий собака. З раннього дитинства мене цікавить усе нове та незвідане. Моя порода — справжній мікс якостей! Хоч я і маленького зросту, моя енергія та рішучість компенсують це з лишком. Я схожий на коргі своєю компактною будовою, але мій голос здатний здивувати кожного — він такий гучний і сильний, що іноді здається, ніби говорить велика вівчарка. Мені подобається бігати на подвір'ї, гратися з іншими собаками та досліджувати світ навколо. Мій господар дбає про мене, і я вдячний йому за це. Я завжди готовий підтримати його у важкі моменти та підняти настрій своєю присутністю.

Одного разу я навіть допоміг знайти загублені ключі від машини. Я обожнюю, коли ми разом проводимо час. Мені подобається вивчати нові команди та раду-

вати господаря своїми вміннями. Кожен день приносить щось нове, і я завжди готовий прийняти виклик. Також люблю довгі прогулянки, під час яких можна відчутися всі запахи і насолоджуватися природою. Для мене найголовніше — бути поруч із господарем, відчувати його турботу і у відповідь віддавати свою любов.

Ми з господарем або його донькою часто ходимо до колодязя по свіжу водичку, і я завжди з нетерпінням чекаю цих моментів. Такі прогулянки — справжнє задоволення. Я насолоджуюсь їхньою компанією, досліджую околиці і спостерігаю, як вони наповнюють відра. Це не тільки можливість провести час на свіжому повітрі, а й шанс бути частиною їхнього повсякденного життя, розділяючи прості радощі і отримуючи задоволення від нашої спільної активності.

Одного вечора, коли ми вже збиралися додому після нашої звичайної прогулянки в лісі, я раптом почув слабкий писк. Зупинившись, насторожив вуха і зрозумів, що звук йшов з-під старого дерева. Підбігши ближче, я побачив маленького, переляканого цуценя, яке застрягло між корінням. Мій господар швидко підійшов до мене, і ми разом обережно витягли цуценя з пастки. Воно тремтіло від страху і холоду. Разом з господарем вирішили взяти цуценя з собою додому, щоб воно могло зігрітися та відпочити.

Ми дали йому ім'я Барс, і відтоді він став частиною нашої родини.

Життя з Барсом стало справжньою пригородою. Кожен день наповнюється новими відкриттями і веселими моментами. Ми разом досліджуємо парки, граємося, вчимося новим трюкам і просто насолоджуємося компанією одне одного. Барс став не лише чудовим другом, а й джерелом безмежної радості та сміху. Мій господар був приємно здивований, як швидко Барс адаптувався та вписався в нашу родину. Завдяки йому наше життя стало ще яскравішим і повнішим. Ми не тільки проводимо час разом, але й допомагаємо іншим, роблячи добрі справи і підтримуючи тих, хто цього потребує. Наші пригоди продовжуються, і з кожним днем ми стаємо ще ближчими. Кожен день з Барсом — ніби нова сторінка в захоплюючій історії, яку ми створюємо разом.

ФОТОПОГЛЯД

ДИВОВИЖНЕ ЦАРСТВО ГРИБІВ

З дитинства я обожнювала виїзди всією родиною до лісу. Однією з найулюбленіших традицій було збирання грибів, яку я зараз продовжую вже зі своїм чоловіком. Щоразу, вирушаючи до лісу, ми відчуваємо радість і захоплення від того, що нам пощастить назбирати або зробити якісь дивні відкриття.

У лісі ми завжди стикаємося з багатством видів грибів. Але не всі гриби їстівні, тому ми завжди уважно стежимо за тим, що збираємо, аби не помилитися серед цього різноманіття. Серед наших улюбленців – білі гриби, польські, масляки, різні види рядовок та сиріжок. Кожен з них має свою особливу чарівність, свій аромат. Наприклад, рижики мають тонкий аромат, який нагадує огірок, а їстівна лисичка, як на мене, пахне абрикосом.

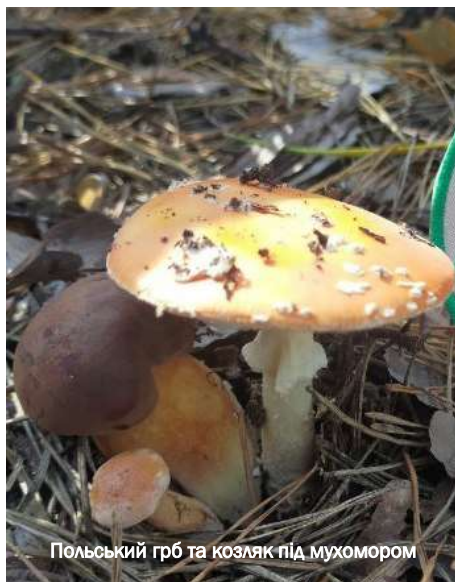
Особливе задоволення ми отримуємо від незвичайних знахідок, які іноді зустрічаються під час прогулянок по лісу. Одного

разу ми знайшли під мухомором білий гриб, що виглядав, ніби він ховається від сторонніх очей.

Білий гриб (боровик) під мухомором

Іншим разом, також під мухомором, вирости одразу польський гриб і козяк. Ще ми знаходили

Польський грб та козяк під мухомором

кілька грибів, зрощених разом, що виглядали, ніби вони вирішили підтримати одне одного в цьому спільному житті. А один білий гриб навіть кланяється землі, ніби дякує природі за її щедрість.

Ці дивовижні співіснування грибів, побачені під час наших

Польські гриби

Білий гриб

прогулянок, нагадують нам про те, наскільки таємничою і прекрасною є природа. Збирання грибів – це не просто хобі, а можливість зануритися в світ природи, відчутти зв'язок з нею і зрозуміти, наскільки все взаємопов'язане. Кожна подорож до лісу – це маленьке відкриття, що наповнює нас радістю і натхненням.

ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ 2024 У СВІТЛІ ПОДІЙ

Нові надходження до фонду Наукової бібліотеки: посібники з питань імунізації

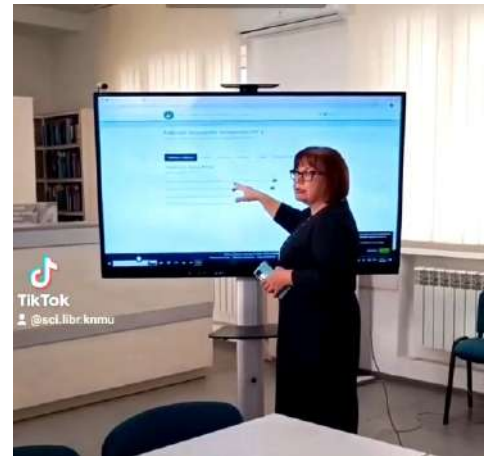
27 вересня Наукова бібліотека та ще 3 кафедри ХНМУ отримали у подарунок видання від ВООЗ, які є цінним ресурсом для медичних фахівців. Серед них — «Імунізація на практиці: Практичний посібник для медичного персоналу», оновлений випуск посібника 2015 року (2024) та «Навчання для менеджерів середньої ланки». Ці книги спрямовані на поглиблення знань про імунізацію, забезпечуючи підтримку у професійному розвитку та повсякденній діяльності медичних працівників.

важливу роль бібліотеки в діяльності університету.

Щороку, відзначаючи Всеукраїнський день бібліотек, ми відкриваємо для наших користувачів нові можливості, що роблять їхній шлях до знань захопливим і продуктивним.

Цьогоріч було проведено екскурсію бібліотекою, де студенти дізналися про унікальні фонди та історію бібліотеки, ознайомилися з новинками навчальної й наукової медичної літератури, що постійно надходять до фонду.

ність онлайн-джерел, які сприяють швидкому й ефективному доступу до інформації.

З нагоди свята співробітники бібліотеки організували виставку оригінальних видань англійською мовою, яка зацікавила всіх, хто прагне вдосконалити свої знання та мовні навички.

А для поціновувачів художнього слова було підготовлено добірку літератури для дозвілля, яка допомагає відпочити та надихнутися на нові звершення.

30 вересня - Всеукраїнський день бібліотек

У цей день колектив Наукової бібліотеки ХНМУ привітав проєктор з наукової роботи проф. Валерій М'ясоєдов, зазначивши

Особливу увагу приділили електронним ресурсам бібліотеки, демонструючи зручність і доступ-

ВЕСЕЛИЙ КОНСИЛІУМ: ЦІКАВО ПРО БУДОВУ НАШОГО ТІЛА

30 вересня 2024 року волонтери сектору «Era Caritas» ГО "Студентське самоврядування ХНМУ", разом із командою Наукової бібліотеки ХНМУ та за підтримки Кафедри педіатрії №1 та неонатології ХНМУ під керівництвом професорки Маргарити Олександрівни Гончар, завітали до Обласної дитячої клінічної лікарні, аби подарувати маленьким пацієнтам хвилини радості, нові знання та підтримку. В рамках проєкту «Medical Background» студенти провели інтерактивне заняття «Веселий консиліум», присвячене темі шкіри.

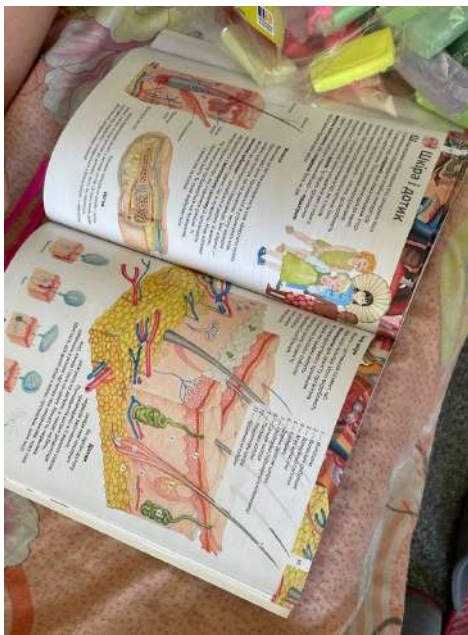

Зустріч почалася з теплого знайомства: діти й волонтери розповідали одне одному про свої захоплення та улюблених тварин. Вони встановили контакт, перетворивши знайомство на дружню розмову, де кожен почувався важливим і почутим.

Щоб розім'ятися, волонтери запропонували рухливу гру під назвою «Дош»: усі стали в коло і по черзі імітували звуки дощу, використовуючи лише тертя до-

лонь та тупотіння, створивши атмосферу єднання та веселощів.

Наступна частина заняття розкрила дітям захопливий світ шкіри. Вони намагалися здогадатися, який орган тіла є найбільшим, а студенти пояснили, чому шкіра має таке значення для організму, як працює вітамін D та чому він такий важливий. Діти активно долучалися до обговорень, доповнювали розповіді студентів фактами, що вже знали, і жваво ділилися своїми враженнями.

Щоб перевірити свої відчуття на дотик, малеча з радістю брала участь у грі з закритими очима, де їм потрібно було вгадати, який предмет вони тримають. Це викликало справжній інтерес і сміх.

Завершальним етапом стала творча частина, де старші діти створювали макет шкіри з пластиліну, а молодші малювали або ліпили улюблених тваринок. Твор-

чий процес надихнув дітей, подарувавши можливість виявити свою фантазію та вправність.

Наприкінці зустрічі учасники радісно ділилися враженнями, запрошували волонтерів приїздити ще і з нетерпінням чекають на нові зустрічі з командою, що подарувала їм такі теплі моменти.

ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС ЯК ШЛЯХ ДО ГАРМОНІЇ

25 жовтня відбулася чергова арт-терапевтична сесія з циклу «Магія Петриківського розпису», організована Первинною профспівською організацією співробітників ХНМУ та Первинною профспівською організацією студентів ХНМУ. У ці непрості часи учасники заходу мали можливість підтримати своє ментальне здоров'я, поділитися позитивни-

ми емоціями та знайти розраду через творчість.

Профспівкові організації забезпечили присутніх всім необхідним — фарбами, пензлями, папером, аби кожен з учасників сміливо розкрив свій внутрішній світ на полотні.

Атмосферу підтримки й нахнення створювала голова культурно-масової комісії, директор-

ка Наукової бібліотеки ХНМУ Ірина Киричок, яка і провела майстер-клас з Петриківського розпису

Ці сесії стали для студентів та співробітників університету не лише сеансом арт-терапії, а й простором, де кожен знаходить внутрішню гармонію, нові знайомства та творче піднесення.

ЩОРІЧНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МЕДИЧНИХ БІБЛІОТЕК – 2024

16-17 жовтня в Тернополі пройшла щорічна XXII Міжнародна науково-практична конференція «Медичні бібліотеки України: досягнення, можливості, перспективи», організована Національною науковою медичною бібліотекою України (ННМБУ) спільно з Бібліотекою Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського (ТНМУ) та Секцією працівників медичних бібліотек ВГО «Українська бібліотечна асоціація» (УБА). Конференція пройшла в змішаному форматі, і через пандемію ковіду, а далі повномасштабного вторгнення російських військ в Україну вона вперше за останні 5 років була виїзною, тобто відновилась традиція проводити захід в одній з медичних бібліотек України.

2 дні насиченої роботи – доповіді різноманітної тематики з різних куточків України (Київ, Харків, Вінниця, Тернопіль, Львів, Полтава, Рівно, Хмельницький) та зарубіжжя (Варшава, Польща): про роботу в умовах війни національних, обласних та універси-

тетських бібліотек, зокрема медичних вишів, а також закладів охорони здоров'я, наукові розвідки бібліотечних фондів, персоналій, історичних подій, маркетингові дослідження, штучний інтелект, соціокультурну та волонтерську діяльність, бібліотерапію, підтримку ментального здоров'я тощо.

Наукову бібліотеку Харківського національного медичного університету (НБ ХНМУ) представляли директор бібліотеки Ірина Киричок (авторка цієї статті), яка була відряджена до м. Тернопіль, та заст. директора Тетяна Павленко (онлайн) – обидві з доповідями.

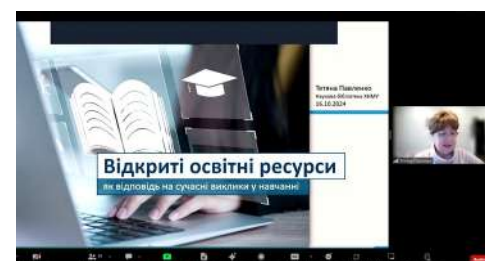
Киричок І. у своїй доповіді «Досвід роботи бібліотек Британії. Погляд українського бібліотекаря» розповіла про візит до відо-

мих британських бібліотек, зокрема національної Британської бібліотеки, Головної та Медичної бібліотек Кембриджського університету, бібліотеки Оксфордського університету – Бодліанської бібліотеки, а також до однієї з публічних бібліотек Кембриджширу в м. Сент Неотс (детально про

візити можна прочитати в бюлетені «Бібліотерапевт»: №№ 4/5 та 6/7 за 2023 рік, №№ 5/6 та 7/8 за 2024 рік).

Павленко Т. у доповіді «Відкриті освітні ресурси як відповідь на сучасні виклики у навчанні» наголосила на переваги та

потенціал Open Educational Resources (OER) в умовах глобальної цифровізації, звернула увагу на проблеми та виклики під час реалізації концепції OER, зокрема в українському контексті, а також запропонувала низку перспективних напрямів в цій сфері для НБ ХНМУ.

Традиційно під час проведення заходу відбулась екскурсія бібліотекою, на базі якої проходила конференція. Бібліотека ТНМУ має окрему двоповерхову будівлю й розташована неподалік від головного корпусу університету. Структура бібліотеки складається з трьох відділів: відділ комплектування та наукової обробки документів, інформаційно-бібліографічний відділ й відділ обслуговування та зберігання фондів. На першому поверсі внутрішні відділи та абонементи навчальної та наукової літератури, є

абонемента іноземних студентів. У холі представлені цікаві експозиції фотографій з історії бібліотеки

та міста. На другому поверсі для роботи користувачів облаштована читальна зала, яка має 4 умовні зони: локація з відкритим бібліотечним фондом, локація з

місцями для роботи з комп'ютерами, локація для роботи з пер-

шоджерелами і проведення презентацій з мультимедійним комплексом та локація з м'якими кріслами для проведення творчих зустрічей, лекцій, зборів тощо. «Зіркою» нашого знайомства з бібліотекою стала пухнаста господиня – кішка Принцеса, улюблениця відвідувачів, особливо студентів, адже у них є повір'я: якщо Принцесу погладити за вухом, то успішно складеш іспит або залік...

Конференція медичних бібліотек України пройшла в дружній та

гостинній атмосфері. І хоча програма конференції була дуже насиченою, два дні пролетіли дуже швидко. Приємно було зустріти колег наживо, до речі зі східної частини України була лише авторка цієї статті. Отже, цього року ми мали можливість у змішаному форматі обговорити актуальні питання під час програмних виступів, а після – знову наживо порадитись щодо робочих моментів на місцях, організаційних питань корпоративної співпраці, та й просто поспілкуватися. Дякуємо нашим захисникам і захисницям за таку можливість і сподіваємося, що ХХІІІ науково-практична конференція медичних бібліотек проходить вже під мирним небом України!

КОНТАКТИ:

м. Харків,
пр. Науки, 4
e-mail: oa.rusanova@knmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Киричок І.В. (головний редактор)
Русанова О.А. (відповідальний редактор)

БІБЛІОТЕРАПЕВТ 2024 № 9-10 (120-121)

